

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

เพื่อให้บังเกิดเป็นผลงานวิจัยที่สมบูรณ์ และสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิจัย ทั้งในด้านการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และด้านการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยมีเป้าหมายเพื่อต้องการให้ได้ข้อมูลที่ลึก ละเอียด เทียงตรง และเชื่อถือได้ โดยในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสริมการวิจัยเชิงปริมาณในบางประเด็นที่ไม่สามารถตอบคำถามการวิจัยในเชิงคุณภาพได้ เป็นการศึกษาที่ช่วยเสริมให้การศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ บังเกิดความสำเร็จมากยิ่งขึ้น วิธีดำเนินการวิจัยมีรายละเอียด ดังนี้

- 3.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ
 - 3.1.1 ผู้ให้ข้อมูล
 - 3.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 3.1.3 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
 - 3.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 3.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.2 ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ
 - 3.2.1 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
 - 3.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 3.2.3 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
 - 3.2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 3.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.3 งบประมาณของโครงการวิจัย

3.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ

3.1.1 ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อ และการปฏิบัติ เรื่องกฎแห่งกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เฉพาะผู้เชี่ยวชาญเรื่องความเชื่อ และการปฏิบัติเรื่องกฎแห่งกรรมในทางพระพุทธศาสนาเท่านั้น จำนวน 6 คน ได้แก่

1. พระเทพดิลก (ระแบบ ฐิตญาโณ)
2. พระศาสนโสภณ (พิจิตร ฐิตวณฺโณ)
3. พระเทพวิสุทธิกวี (เกษม สญฺญโต)
4. พระมหาสมเกียรติ รัตนปญฺโญ
5. นายอำนวยการ สุวรรณศิริ
6. นายสุวรรณ เพชรนิล

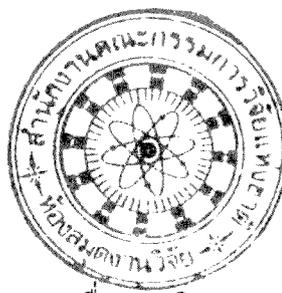
อนึ่ง เหตุผลที่ได้เจาะจงผู้เชี่ยวชาญกลุ่มดังกล่าว เนื่องจากผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 6 ท่าน ตามที่ได้กล่าวถึงนั้น เพราะท่าน คือ กูรูที่มีความรู้ระดับบรมครู และมีความรู้แตกฉาน ทางคติโลกคดียุติธรรม อันเป็นที่ยอมรับของพุทธศาสนิกชนในทุกระดับชั้นของการศึกษา พร้อมทั้ง เป็นแบบอย่างทางการปลูกฝังหลักคุณธรรมจริยธรรมได้ถูกต้องและเหมาะสม

3.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยเลือกใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากประชากรเป้าหมาย ดังนี้

การสัมภาษณ์เจาะลึก (Indepth Interview) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามแนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้คำถามสัมภาษณ์เกี่ยวกับประเด็น ดังนี้

1. ความเชื่อ และการปฏิบัติในเรื่องกฎแห่งกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานครเป็นอย่างไร
2. ปัจจัยอะไรที่ส่งผลต่อความเชื่อ และการปฏิบัติในเรื่องกฎแห่งกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร
3. การได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องกฎแห่งกรรมส่งผลต่อความเชื่อ และการปฏิบัติในเรื่องกฎแห่งกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานครหรือไม่

4. การได้รับการถ่ายทอดความเชื่อจากบิดามารดาส่งผลต่อความเชื่อและการปฏิบัติในเรื่องกฎแห่งกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานครหรือไม่

5. การได้เรียนวิชาจริยศาสตร์ส่งผลต่อความเชื่อ และการปฏิบัติในเรื่องกฎแห่งกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานครหรือไม่

6. แนวทางการส่งเสริมความเชื่อ และการปฏิบัติในเรื่องกฎแห่งกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานครมีอะไรบ้าง

3.1.3 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยจะนำเครื่องมือวิจัย และได้ทดลองใช้เสนอที่ปรึกษางานวิจัยให้ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยมีความเชื่อของแบบสอบถามทั้งฉบับ = 8482 ที่ระดับความสำคัญ .05 เพื่อความชัดเจนของภาษา ปรับแก้ตามข้อเสนอของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่

1. รศ.ดร.จ๋านง คันธิก อาจารย์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
2. ผศ.ดร.สุกิจ ชัยมุสิก อาจารย์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัย
3. ดร.พนัด ด้วงติลี อาจารย์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธร

3.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. วิเคราะห์จากเอกสาร (Documentary Analysis) จากเอกสารที่เป็นหนังสือวิชาการ งานวิจัยในประเทศและต่างประเทศที่เป็นเอกสารกระดาษ และที่อยู่ในรูปสื่ออิเล็กทรอนิกส์จากฐานข้อมูลออนไลน์ และอินเทอร์เน็ต แนวคิด และทฤษฎีที่ศึกษา คือ

- 1.1 แนวคิดเกี่ยวกับความเชื่อ
- 1.2 แนวคิดเรื่องกรรม
- 1.3 แนวคิดเกี่ยวกับกฎแห่งกรรม
- 1.4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม
- 1.5 ข้อมูลมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร
- 1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. สัมภาษณ์ (Interview) โดยจะสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อความเชื่อ และการปฏิบัติเรื่องกฎแห่งกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งจะเป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In – Depth Interview) เพื่อทราบปัจจัยที่มีผลต่อความเชื่อ และการปฏิบัติเรื่องกฎแห่งกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งมี 3 ด้าน ได้แก่

- 2.1 การได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องกฎแห่งกรรม
- 2.2 การได้รับการถ่ายทอดทางพุทธจากครอบครัว
- 2.3 การได้เรียนวิชาจริยศาสตร์

3.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เหตุผลตามหลักตรรกะ (Logical Reasoning) เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความเชื่อ และการปฏิบัติเรื่องกฎแห่งกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร โดยวิเคราะห์ข้อมูล โดยอาศัยเกณฑ์การให้คะแนนมาตรฐานวัดเป็น 3 ระดับ ดังนี้

จำนวนคน	ระดับความคิดเห็น	
1 – 2 คน	เท่ากับ	น้อย
3 – 4 คน	เท่ากับ	ปานกลาง
5 – 6 คน	เท่ากับ	มาก

3.2 การวิจัยเชิงปริมาณ

3.2.1 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาที่นับถือศาสนาพุทธ และกำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2552 จำนวน 155,080 คน

3.2.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาที่นับถือศาสนาพุทธ และกำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2552 จำนวน 400 คน จากจำนวนประชากรทั้งหมด 155,080 คน โดยดำเนินการสุ่ม

เพื่อเก็บข้อมูลแบบเจาะจง ในการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้สูตรกำหนดขนาด จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ทาโร ยามาเน (Taro Yamane, 1960, หน้า 1088) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยสูตรการคำนวณกลุ่มตัวอย่างของ Yamane มีดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n หมายถึง จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการคำนวณ
 N หมายถึง จำนวนประชากรเป้าหมาย (155,080 คน)
 e หมายถึง ความคลาดเคลื่อนสูงสุดที่ยอมรับได้
 ในการสุ่มตัวอย่างนี้
 ซึ่งกำหนดความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง เท่ากับ .05
 แทนค่า

$$\begin{aligned} n &= \frac{155,080}{1 + 155,080 \times (0.05)^2} \\ &= 399 (398.97) \end{aligned}$$

การสุ่มตัวอย่าง 400 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบกำหนดสัดส่วน ตามจำนวนแต่ละมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร ดังแสดงในตารางประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

จากการแทนค่าในสูตร จะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 399 ราย เพื่อความเชื่อมั่นของข้อมูล ผู้ศึกษาจึงใช้แบบสอบถามทั้งหมด 400 ชุด และสามารถเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่สมบูรณ์ได้ จำนวน 400 ชุด หลังจากนั้น นำมาคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิ ได้กลุ่มตัวอย่าง รายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ที่	มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต	39,051	101
2	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	23,657	61
3	มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม	19,536	50
4	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร	28,710	74
5	มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	22,331	58
6	มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี	21,795	56
รวม		155,080	400

3.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย
3. สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง โดยพิจารณาให้ครอบคลุมตัวแปร นิยามปฏิบัติการ และวัตถุประสงค์ที่ต้องการวิจัย นำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) หลังจากนั้น นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาอีก 3 ท่าน ได้แก่

1. รศ.ดร.จ่านง คันธิก อาจารย์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
2. ผศ.ดร.สุกิจ ชัยมุสิก อาจารย์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
3. ดร.พนัด ด้วงดีลี อาจารย์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

หลังจากนั้นนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับผู้ปกครองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาราชภัฏวไลยอลงกรณ์ จำนวน 30 คน เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในเนื้อหา และวัตถุประสงค์ของคำถาม

5. นำแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค โดยใช้สูตร

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_1^2}{S_1^2} \right\}$$

(α = Coefficient)

α หมายถึง สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

n หมายถึง จำนวนข้อในแบบสอบถาม

S_1^2 หมายถึง คะแนนความแปรปรวนแต่ละข้อ

$\sum S_1^2$ หมายถึง คะแนนความแปรปรวนทั้งหมด

จากการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) 0.95

6. นำแบบสอบถามไปจัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาวิเคราะห์สรุปผลการวิจัย

ลักษณะของแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพ และข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถาบันการศึกษา สถานภาพการสมรส พ่อแม่ / ผู้ปกครองของนักศึกษา และรายได้ต่อเดือน พ่อแม่ / ผู้ปกครองของนักศึกษา คำถามที่ใช้เป็นแบบเลือกตอบ (Check lists) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความเชื่อ และการปฏิบัติเรื่องกฎแห่งกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 6 ข้อ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยวิเคราะห์ข้อมูล โดยอาศัยเกณฑ์การให้คะแนนมาตราวัดเป็น 5 ระดับ ดังนี้

เชื่อมาก	เท่ากับ	5
เชื่อแต่มีข้อสงสัย	เท่ากับ	4
ไม่แน่ใจ	เท่ากับ	3
ไม่เชื่อแต่ไม่ลบหลู่	เท่ากับ	2
ไม่เชื่อเลย	เท่ากับ	1

การตีความหมายของคะแนนเฉลี่ย (Best, 1981, หน้า 179 – 187) ดังนี้

การตีความหมายของคะแนนเฉลี่ย

คะแนนเฉลี่ย		ระดับความคิดเห็น
ค่าเฉลี่ย ระหว่าง 1.00 – 1.80	หมายถึง	ไม่เชื่อเลย
ค่าเฉลี่ย ระหว่าง 1.81 – 2.60	หมายถึง	ไม่เชื่อแต่ไม่ลบหลู่
ค่าเฉลี่ย ระหว่าง 2.61 – 3.40	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
ค่าเฉลี่ย ระหว่าง 3.41 – 4.20	หมายถึง	เชื่อแต่มีข้อสงสัย
ค่าเฉลี่ย ระหว่าง 4.21 – 5.00	หมายถึง	เชื่อมาก

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเชื่อ และการปฏิบัติเรื่องกฎแห่งกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 9 ข้อ ดังนี้

1. การได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องกฎแห่งกรรม จำนวน 3 ข้อ
2. การได้รับการถ่ายทอดความเชื่อพุทธจากบิดามารดา จำนวน 3 ข้อ
3. การได้เรียนวิชาจริยศาสตร์ จำนวน 3 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยอาศัยเกณฑ์การให้คะแนนมาตรฐานวัดเป็น 5 ระดับ

ดังนี้

มากที่สุด	เท่ากับ	5
มาก	เท่ากับ	4
ปานกลาง	เท่ากับ	3
น้อย	เท่ากับ	2
น้อยที่สุด	เท่ากับ	1

การตีความหมายของคะแนนเฉลี่ย (Best, 1981, หน้า 179 – 187) ดังนี้

การตีความหมายของคะแนนเฉลี่ย

คะแนนเฉลี่ย		ระดับความคิดเห็น
ค่าเฉลี่ย ระหว่าง 1.00 – 1.80	หมายถึง	น้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย ระหว่าง 1.81 – 2.60	หมายถึง	น้อย
ค่าเฉลี่ย ระหว่าง 2.61 – 3.40	หมายถึง	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย ระหว่าง 3.41 – 4.20	หมายถึง	มาก
ค่าเฉลี่ย ระหว่าง 4.21 – 5.00	หมายถึง	มากที่สุด

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการพรรณนาความ

3.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้ได้รับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และได้ข้อมูลตามความเป็นจริง ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ทำหนังสือถึงผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อประสานขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง
2. แจกแบบสอบถามให้กับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานครที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองได้แบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 400 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 100

3.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้

ในการศึกษาครั้งนี้ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
2. จัดทำคู่มือลงรหัสตามแบบสอบถาม นำข้อมูลลงรหัสในแบบฟอร์มลงรหัส
3. นำข้อมูลที่ได้ไปประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

3.2.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percent) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการพรรณนา (Descriptive)
2. ความเชื่อ และการปฏิบัติเรื่องกฎแห่งกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร นำมาหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเชื่อ และการปฏิบัติเรื่องกฎแห่งกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4. เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อความเชื่อ และการปฏิบัติ เรื่องกฎแห่งกรรม จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล โดยการหาค่า t - test และค่า F - test และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' Method โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับความเห็นของนักศึกษา ที่มีต่อความเชื่อ และการปฏิบัติเรื่องกฎแห่งกรรม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของ เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) โดยมีนัยสำคัญที่ระดับ .01